

100 ÉVES AZ EVANGÉLIUMI HÍRNÖK a második két évtized

1932. november 1-től ismét új fejléccel jelenik meg az amerikai magyar baptisták lapja. Ezt a változatot használták 1939-ig.

1939. március 1-én ezzel az új fejléccel lapunk ma is használatos neve indul el hosszú útjára. A forma még változni fog, de a lap neve már az "igazi".

A Szövetség 20-dik közgyűlésén részt vettek a Kanadában élő magyar baptista gyülekezetek képviselői is. Elhatározták a gyűlés során, hogy Kanada 60 éves születésnapja és a Kanadai Magyar Baptista Szövetség 10 éves jubileuma alkalmából kiadnak egy u.n. *kanadai számot*. Az év végén, december 1-én meg is valósult ez a terv. A KANADAI SZÁM egy lényegesen kibővített (a szokásos 8 helyett 36 oldalas) kiadvány lett. Tudomásom szerint ez volt az első ilyen bővített szám. (Ezeket a sorokat még másik két ilyen terjedelmes számról teszek említést.)

Kitűnik a szerkesztő rovatából, hogy a kanadai lapot nem csak kanadai testvérek írták, hanem anyagilag is ők fedezték az azzal kapcsolatos kiadásokat. A lap első néhány oldala Kanada jubileumával kapcsolatos írásokat tartalmaz. Többek között két hosszabb írást olvashatunk Tatter Vilmos és Mónus János lelkipásztorok tollából. A következő gyülekezetekről olvashatunk rövid beszámolót: Aldina, Békevár, Red Deer Hill, Wakaw, Welland és Leask.

Fél évvel később, 1928. május 15-én egy ezzel megegyező terjedelmű és felépítésű NŐI SZÁM jelent meg. A női szám szerkesztőjének rovatában (amit

feltehetőleg Major Mihály szerkesztő tv. felesége írhatott) pl. ezt olvasom: *Ma a meglepetések világában élünk... Jelen lapszámunk is a szokatlanságok közé tartozik. Hiszen húsz évi fennállása óta ugyan sok szépet és jót mondott ez a lap a nőkről, de ez az első, hogy elejétől végéig női vonatkozású tárgyakkal van elhalmozva. Ezért is nevezzük "női szám"-nak.*

A szám lényeges részét "Az Amerikai Magyar Baptista Nőegyletek Albuma" teszi ki, melyben 20 gyülekezetet nőegylete mutatkozik be; az írást 7 nagyméretű csoportkép illusztrálja.

Egy irodalmi szempontból is érdekes rövid hír Tatter Vilmos lelkipásztor "Nyitott szemmel" című könyvének megjelenéséről tájékoztat, megjegyezve annak igen pozitív fogadtatását a Kanadai Magyar Hírlap és az olvasók részéről. (Ha valakinek meglenne ez a könyv, kérem, hogy értesítsen róla.)

A harmadik különleges szám, ami ebbe a 20 éves időtartamba esik és rendelkezésemre áll 1941. augusztus 1-én jelent meg. Ez az 50 oldalas kiadvány a 34-dik, New York-ban megrendezett konvencióra készült, amire augusztus 13-17-e között került sor. A

szám különlegessége, hogy több mint egyharmadát *hirdetések*, illetve a konvenciót *köszöntő üdvözlések* teszik ki (82 kis, 50 közepes és 35 nagyméretű hirdetés). Föltételezem, hogy egyrészt anyagi támogatást jelentett ez a sok személyes hirdetés, másrészt az egész kontinensen élő magyar baptisták lelkes érdeklődését, összefogását reprezentálja. (Nem vagyok biztos benne, hogy ma könnyen menne 150 ilyen lelkes támogatót találni olvasóink között.)

A lap fejléce ismét változott, a harmadik és a negyedik évtizedben is. E változatokat ismét bemutatjuk olvasóinknak. Az 1932 novemberétől megjelenő fejléc bonyolultabbá válik – két angyalhírnök trombitával és könyvtekerccsel a kezében keretezi a megváltozott nevet: Evangéliumi Hírnök. Az "e" lemaradt a cím végéről – s talán ez vezetett oda, hogy 1939 márciusában megtalálta lapunk azt a nevet, amit azóta is hordoz. Egyúttal egyszerűsödött is a fejléc, az angyalok helyett a nyitott Szent Biblia került a középpontba, két égő gyertyával keretezve.

A lapon kívül néhány más kiadványról is olvashatunk ebből az időszakból. 1928-ban, hosszú előkészület után sikerült kiadni a "Dicséreték" című, négy szólamú gyülekezeti énekeskönyvet, amit a nagy érdeklődés és szükség miatt 10 év múlva újra kiadtak.

1929-ben, majd azután többször is elhatározták, hogy *heti lappá* formálják az Evangéliumi Hírnököt, de a nehezedő gazdasági helyzet miatt ez soha nem valósult meg. Sőt, 1932-től egy néhány évig havonta egyszer jelent meg.

Újságunknak egyébként 1929-ben 320 előfizetője volt. 1936-ban ez a szám elérte a 600-at, miután abban az évben 199 új előfizetőt sikerült toborozniuk. 1938-ban elhatározták, hogy lelkipásztor özvegyeknek és rászoruló szegény gyülekezeti tagoknak ingyen küldik a lapot.

A második világháború idején különösen is sok helyet kapott a lapban az európai testvéreink helyzetének, szükségének feltárása. A lap felhívására *pénz és ruhagyűjtési akciókat* szerveztek ország-szerte, amit azután el is juttattak a magyarországi testvérekhez.

Végül ennek az időszaknak a szerkesztőit szeretném számba venni.

A harmadik évtizedben Petre Gábor és Major Mihály váltják egymást, többször is, s mellettük Kinda Sándor, Kish Gyula, Orosz István, Bálint Lajos, Fazekas János és Fodor Gábor neveit találhatjuk, mint társszerkesztők. 1938-tól dr. Buday-Gruber Károly, 1941-től Petre Gábor és Fazekas János, 1944-től Petre Adalbert, 1946-tól pedig Balla György szerkeszti az Evangéliumi Hírnököt.

Herjeczki Géza

Az Északamerikai Magyar Baptista Szövetség röviden írt történelme 1958-tól napjainkig

A jubileumon elmondta: Hunter Vadász János (1. rész)

Forrás munka erre az időszakra csak a közgyűlések jegyzőkönyvei, valamint e pár sort író egyéni észrevételei.

A Közgyűlés Gyülekezetei főleg a Nagytavak-tól keletre voltak és vannak. Én az elmúlt 50 évből 33 évet az USA nyugati részén éltem; 6 évet Magyarországon, 1 évet Erdélyben szolgáltam, mint a Déli Baptista Szövetség külmiszter-szónáriusa, szövetségünk erkölcsi támogatásával.

A fentieket ismerve, tudom, munkám nem tökéletes, bizony hiányos, és egy jobb történelem leírásához kérem a testvérek írásbeli észrevételét elküldeni lapunk szerkesztőjének, vagy szövetségünk főtákarának, illetve e sorok írójának.

1957 júniusában érkeztem a *Torontói Gyülekezetbe*, mint 56-os menekült (*refugee*). A Gyülekezet szeretettel fogadott. Kevesen voltak, de később az 56-os menekültek hamarosan megtöltötték a pásztor nélküli gyülekezet padjait. A gyülekezet meghívta a szintén 1956-ban Magyarországról kijött *Cserepka Jánost* és feleségét, akik a külmiszióba készültek, és vállalták a szolgálatot, amíg megkapták a Kanadai Baptista Szövetség kiküldetését 1963-ban, Bolíviába.

Torontó Kanadából úgy láttuk, hogy a szövetségünk -főleg az 56 előtt itt letelepedtek- minden anyagi forrást és lelki erőt a Michiganból Floridába áttelepített menház fejlesztésére fordították. Több helyen a magyarul beszélő lelkipásztor hiánya, s az elhalálozások, asszimiláció miatt a magyar nyelvű misszió megszűnt; az imaházi épületeket eladták és a menházzal kapcsolatos építési költségekre fordították.

1958 július 10-14 *Clevelandban* ünnepeli Szövetségünk megalakulásának 50. évfordulóját. Annak ellenére, hogy súlyos problémák vetődtek fel a Shaker téri gyülekezetben, a Konferencia sikeresen végezte munkáját. A Szövetség 50 éves történelmét Gazsi István olvasta fel.

A magyarok közt végzett Baptista Misszió munka nehéz helyzetbe jutott Clevelandban; a problémák részletezését nem írom le. A Shaker téri gyülekezetből többen kiváltak, egyrészt a Shaker téri gyülekezet régi és új prédikátorai miatt, másrészt az 56-sok még nem akartak teljesen elangolosodni. Ezért új gyülekezetet alakítottak, *Bretz, Drescher, Forrás és Sebestyén* testvérek áldozatos munkájával. A Fulton Road-i (1965), Shaker téri (1976) gyülekezet Magyar nyelvű missziójának megszűnésével, 1976-ban az újonnan alakult Bethania gyülekezet lett

az egyetlen magyar baptista gyülekezet. Az Úr kegyelme, hogy ma is van magyar nyelvű baptista misszió Clevelandban.

A gyülekezet 13 évi létezése után 1971-ben kérte felvételét a Szövetségbe, miután *Bretz Emil* testvér lemondott a gyülekezet vezetéséről. A Gyülekezetet a Szövetségbe felvették. A gyülekezet meghívta Magyarországról *Gerzsenyi László* volt újpesti lelkipásztort. A lelkipásztorcserre program keretében azután még több lelkipásztor végzett eredményes szolgálatot a Clevelandi Magyar Bethániában.

A *Torontói Gyülekezetből* az 50-es évek végén, a 60-as évek elején hétvégeken, szombat, vasárnap többen kimentek a tópartokra kirándulni. A gyülekezet vezetősége *Cserepka, Schaffer, Werle, Baráth, Vadász* testvérek vezetésével és a gyülekezet jóváhagyásával úgy látta jónak, hogy egy tó partján táborhelyet vesz és vasárnap ott is tart összejövetelt. A nevezett testvérek hamarosan megtalálták a helyet és megvették a Rama nevű indián településen, közel a tó partjához. 1961 óta itt minden évben, június végén Bibliai Konferencia van. Előadók *Dr. Udvarnoki Béla, Dr. Haraszi Sándor* és a szövetség lelkipásztorai. Torontói testvérek áldozatokat hozva állandóan szolgáltak, építették a tábort, úgy a múltban mint jelenleg. Magam is ott voltam, amikor épült ez a tábor. Szövetségünk már közgyűlést is tartott itt. *Dr. Viczián János* testvér vezetésével 1975-ben szép kápolnát építettek.

A közelmúltban, 2006-ban szövetségünk komoly összeget adott egy új ebédlő és több háló helyiség építésére, amihez a munkaerőt főleg a torontói gyülekezet adta. Szövetségünk több gyülekezetéből is jöttek testvérek segítő munkásként.

1960-ban a floridai építkezések befejeződtek. Az otthon vezetésétől *Tivadar Attila* testvér nyugalomba vonul.

Montrealban és *Floridában* új magyar nyelvű misszió kezdődik.

1963-ban *Pintér Sándort* küldi ki a Szövetség Argentínába, *Cserepka testvért és feleségét* a Kanadai Baptista Szövetség Bolíviába küldte ki a magyar baptista testvérek imájával és erkölcsi támogatásával. Később (1970-ben) szövetségünkben elindítottak egy tízezer

dolláros gyűjtést egy hajóra, aminek segítségével a Bolíviában szolgáló Cserepka testvérek folytathatják az orvosmissziót az őserdőben.

1967-ben Torontóban döntést hoznak, hogyha a Szövetség megszűnne, a Szövetség vagyonának kezelését egy 3 tagú bizottság venné át. Az *Evangéliumi Hírnök* szerkesztését *Dr. Udvarnoki Béla* veszi át. 1968-ban külmiszióink kiterjed Argentínára, Magyarországra, Brazíliára, Jugoszláviára, Romániára és Ausztráliára

1971-től az *Északi Baptista Szövetség* az idegen nyelvű missziók támogatását megszünteti. Ugyanakkor a *Déli Baptista Szövetség* kezd missziómunkát végezni ezen a területen. *Hunter Vadász Jánost*, miután a Szemináriumi Tanulmányait

Az 1968-as Rámai Konferencia lelkipásztorai: Kun Gyula (házigazda), Dr. Haraszi Sándor, Dr. Udvarnoki Béla, Baranyai Mihály (vendég Magyarországról) és Cserepka János

befejezte, a Déli Baptista Szövetség felvátja a magyarok közti misszió végzésére, misszionárius lelkipásztornak; anyagi lehetőséget ad traktátusok nyomtatására és minden vasárnap 30 perces rádió szolgálatra, amely lehetőség jelenleg is megvan, működik Kaliforniában. Clevelandban szintén segítettek a magyar missziót.

1971-ben újra szóba kerül a Szövetség feloszlása. Ezt a gondolatot elvetik. *Dr. Haraszi Sándor* testvér kezdeményezésére magyarországi prédikátorok meghívását veszik tervbe.

1972-ben vagyon átruházási szerződés megkötését tervezik az Északi Baptista Szövetséggel. *Dr. Haraszi Sándor* testvér a misszió bizottság megbízásából elindítja az úgynevezett *lelkipásztorcserre-programot*, ennek alapján érkezik Torontóba 1972 júniusában Békéscsábáról *Viczián János* testvér és családja.

folytatjuk a következő számban